

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Volilcem ptujskega, ormoškega, ljutomerskega, gornjeradgonskega, lenarčkega, šmarškega in rogaškega okraja.

Vsled prezgodnje smrti nepozabljivega nam g. Bož. Raiča treba Vam je iti spet na volišče. Izbrati nam je naslednika Božidarju Raiču, ki nas bode zastopal v državnem zboru.

Le preživo nam je v spominu, da je hodil on kot slovenski poslanec trnjevo pot pravega in iskrenega zagovornika svojega naroda, da ga je spravila njegova požrtvovalnost prerano v grob. Božidar Raič ulegel se je k večnemu počitku in ni dočakal, da se zboljša narodu slovenskemu njegov položaj, da napoči zora boljše bodočnosti, da-si je bil delaven skoro pol stotletja! —

On ni obupal. Tudi nam bi se to ne spodobilo. Kakor je on z vedno večjo silo in mladeniško navdušenostjo deloval, isto je naša dolžnost. S tem častimo njega spomin in se kažemo prave Slovence.

In zatoraj na delo!

Na 9. den tega meseca začnejo se volitve volilnih mož. Že tu se moramo naše naloge zavedati in odločno stopiti na dan.

Mi hočemo, da se izvoli pravi iskreni Slovenec državnim poslancem, da bo izvolitev jednoglasna, naj izvolitev priča, da smo zložni in zavedni Slovenci!

Zatoraj nam je voliti značajne, neustrašljive volilne može, može, ki se bodo v 30. den avgusta t. l. volitve udeležili in ki bodo tudi glasovali za našega kandidata gosp. dr. Lav. Gregoreca.

Storite tedaj volilci povsodi svojo domovinsko dolžnost!

V Ptuj, dne 3. avg. 1886.

Odbor pol. društva „Pozor“.

Trtna uš.

(Konec.)

K vsem nadlogam zadela je vinogradnika še krivica, da mora od vinogradov silno velike davke plačevati in da tako obdačenje bi po prejšnjih postavah tudi tačas ne ponehalo, kedar je vinograd od trtne uši uničen. Še do letošnjega leta morali so vinogradniki odrajtovati davek od svojih po trtni uši posušenih vinogradov, kakor da bi jim donašali polne sode vina. Leta 1885 pa je vendar sklenil državni zbor, da se od takih opustošenih vinogradov plačuje davek le za tisto kulturo, za katero odslej rabi lastniku, na primer za pašo, njivo, gozd, travnik. Ker se je pri posvetovanji te postave vlada ustavljala, da-si so jo gorko priporočali poslanci iz vinorodnih krajev — govoril je za njo tudi pisatelj teh vrstic, — bati se je bilo, da ne bode potrjena. Toda sklepom poslanske zbornice je pristopila tudi gospodarska zbornica in cesar je dne 27. junija 1885 potrdil postavo. Proglašena pa je bila v državnem zakoniku še le 5. januarja 1886 z dodanimi uredbami finančnega ministerstva.

Ker je ta postava prav imenitna za vinorodne kraje, kjer že razsaja trtna uš, sploh pa bo s časom koristna za vse vinogradnike, hočem razkladati važnejše določbe, da se bodo vedeli vinogradniki po njih ravnati in ne bodo po nepotrebem plačevali višjih davkov.

V tej postavi se določuje, da se od vinogradov, ki so vsled trtne uši na uradni ukaz iztrebljeni ali od lastnikov prostovoljno opuščeni, plačuje davek le po tisti kulturni vrsti, za katero se dotično zemljišče najpred rabi. Kako pa je ravnati, da se doseže tako znižanje davkov? Lastnik vinograda mora, kedar zarad trtne uši vinograd opušča in ga več ne obdeluje, stopiti k županu, kateri mu primerno potrdi, da je v dotičnem vinogradu našla se trtna uš. S tem županovim pismom gre vinogradnik k davkariji ter tam naznani, da je vinograd

opustil in za katero drugo kulturo da bo to zemljišče rabil. Ako se tako naznanilo precej spomladi pred pričetim delom zgodi, zniža se davek že za tisto leto, če ne, pa še le za prihodnje.

Vsled naznanila lastnikovega vrši se namreč ogledovanje zemljišča na lici mesta, h kateremu pokliče davkarski zemljemerec župana, lastnika in dva zvedena moža iz občine zavoljo nove vcenitve zemljišča. V breškem okraji na Štajerskem in na kranjskem Dolenjskem, kjer je po trtni uši že mnogo vinogradov opuščanih, naj lastniki še tekom tega leta se obrnejo do davkarskih uradov, da se jim bode vsaj od prihodnjega leta naprej znižal davek.

Prav imenitna je tudi določba v omenjeni postavi, po kateri bodo vinogradi, ki so se opuščali zaradi trtne uši in potem z vladnim dovoljenjem na novo zasadili, celih osem let prosti vsacega davka (§ 7). Da pa se dosega tako popolno oproščenje od davka, treba je spet naznanjati davčnemu uradu, da je vinograd od trtne uši zadet ali vsaj blizu takih okuženih vinogradov. Potem pride komisija na lice mesta, da pregleduje, ali tisto zemljišče res ima tako lego, da le za vinograd sodi in ali morda ni bolj pripravno za kako drugo kulturo. Le ako komisija izreče, da v dotični legi je takšen svet, da je pripraven le za vinograd, dovolilo se bodo novo zasajenje s trsi, toda tudi pri nasaditvi se bo moral lastnik ravnati po vladnih ukazih, namreč da bo zasadil le takšne trse, kakoršni se bodo dovolili.

Zastran trsov, kateri bi se naj nasadili, ni dozdej še dognano, ker se večaki še niso za gotovo izrekli glede stanovitnosti raznih trsnih plemen. Zato ni povedano v postavi, pa tudi ne v naredbi finančnega ministerstva, s katerimi trsi da se naj zasadi vinograd, ki bi potem bil skozi osem let davka oproščen. Misli se pač na ameriške trte, pa vlada še neče prevzeti odgovornosti, da bo res ameriška trta v naših krajih stalno dobro rodila. Trebalo bi še mnogoletnih skušenj, katerih pa še nimamo. Pri Brežicah res ameriški trs, ki je pred dvema letoma bil zasajen, dobro raste in že rodi, zraven njega stoječi domači trs pa se suši od trtne uši. Ali pa bo še zanaprej stanoviten, bode se pokazalo v prihodnosti. Na Francoskem, kjer že več ko deset let gojé ameriški trs, se dobro obnaša in vsako leto ga obilnejše sadé. Torej je pričakovati, da se bo zdržal tudi v naših krajih.

Vsakako pa naj se vinogradniki, ki nameravajo vsled trtne uši opuščene vinograde na novo zasaditi, predno to storé oglašajo pri davčnem uradu. Kajti če delo izvršé brez dovolitve politične oblasti, nemajo nobene pravice do oproščenja od zemljiškega davka. Določbe zastran znižanja davka za okužene vinograde

so posebno važne za tiste vinorodne kraje, ki so tako nesrečni bili, da so jih brezumno visoko vcenili pri poslednji uredbi zemljiškega davka, na primer v političnih okrajih Maribor, Ptuj, in Ljutomer, kjer se je že prikazala trtna uš.

Dr. Vošnjak.

V obrambo,

Kakor se še naši slav. bralci vedó spominjati, priobčili smo, pred kratkim časom par vrstic gledé „vinorejske šole“ v Mariboru. — Vsak mož poštenjak pritrdil je tistim nedolžnim vrsticam, ali one so nekje tako neljubo zadele v „Ahilejevo peto“, da je „M. Z.“ štev. 78 z dne 30. junija prinesla dolg in strasten članek. Njemu je sicer „Slov. Gospodar“ v notici med raznimi stvarmi dobro podžgal. Ker je pri meni bila okolnost nanesla, da nisem bil več časa doma, bilo mi je vse to čisto neznano in vsled tega se je zakasnil tudi moj zagovor, ali „Marburgerci“, oziroma pisatelju omenjenega „logičnega ploda“ sem ga dolžen. Da si ne bo domišljeval ta duševni velikan, da nas je ta njegov „Abfuhr“ do cela uničil in ugnal in da imajo slavni bralci priliko seznaniti se z „mustersgiltige“ vinorejsko šolo in z njenim izvrstnim gospodarstvom, v to naj služijo te-le vrstice.

Kar se tiče „novoslovenščine“, ne sme si domišljevati ta sloveči logikar, ako je on ne razume, da je slovenski kmetje ne umejo. Ko bi slovenski kmetje ne razumeli „novoslovenščine“ Gospodarjeve in se ne strinjali z načeli, koje „Slov. Gospodar“, čast in slava mu, tako izvrstno in neustrašeno zastopa, gotovo bi tega lista tako sijajno baš slovenski kmetje ne podpirali. Toda pustimo to in obrnimo se k stvari. Toraj prašanje: „Ali je vinorejska šola vredna denarja, ki se za nje obstoj potroša in je-li slovenskim kmetom ona to, kar bi jim lahko bila“, to je taisti parobek, v kojega se tako potiče omenjena „šriftleitung“ ali kdor je že uni žolč izbljul. Razmotrimo toraj najprvo le površno stroške, ki jih je imel omenjeni zavod od leta 1872 in do l. 1881. V tem deceniju imel je ta zavod stroškov 221.364 fl., to je gotovo „logični znesek“, kojega je moral po največ le slovenski kmet s svojimi žulji pokriti. Stroški od l. 1881 in do sedaj presegajo pa še brž ko ne število prejšnjih.

Soli tudi ti stroški potrebni vsi ali niso, razvidimo lahko iz tega; n. pr. „Burgwald“ bil je kupljen za 18.146 fl. ter se je predelal v 9 letih v vinograd, ki meri 14 oralov 400 sež. Koliko novcev je stalo to, predno se je gošča iztrebila in prekapanje ter vravnavanje zemljišča dokončalo, prepuščamo slav. občinstvu, naj razsodi samo. Mi bi proti temu pa ne imeli ničesar, toda kar se je v 9 letih storilo ob tolikih stroških, ki so spet le ubogega davkopla-

čileca zadeli, to uničujejo spet sedaj ob novih stroških, kajti izskapajo sedaj trsje. Izprevideli so namreč, da jih je njihova logika za nos zvodila, saj tam trs ne bo, niti ne more nikdar vspešno rasti in dobička nositi.

Sedaj bodo toraj ti slavni „agrikulturci“ poskušali ondi z nasadom drevja. To se jim bo pa istotako ugodno obneslo, kakor vinograd, kajti kjer niso tla ugodna za trs, ondi tudi drevo se ne more razvijati in truda plačevati. Dalje so prikupili k temu zavodu lansko leto posestvo za okroglih 20.000 fl., a kako znajo ti sloveči kmetijski izvedenci gospodarsko zemljo, oziroma gospodarske pridelke si v korist obračati, naj služi v dokaz to, da se je že lansko leto ajda do 24. novembra na polju pustila in se še le tedaj omlatila, ko so jo bile miši, in druga živad do cela uničile.

(Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Izluženo čreslo.

Izluženo čreslo se v kmetijskem gospodarstvu za razne kmetovalske namene priporoča. Vendar pa mora poraba izluženega čresla za imenovane namene vsakokrat z veliko previdnostjo zvezana biti. Korist in škodljivost popolnoma zgnjitega in v črnorujav prah razpadlega čresla se je v cesarskem ruskem vrtnarskem društvu razpravljala in pri ti priliki od strokovnjakov sledeče točke določile: Prvič nima strohnelo čreslo nikakoršne hrane v sebi, ki bi rastlinam v korist služiti mogla. Drugič, da v tako čreslo posajene rastline poginejo, brez dvoma vsled čreslove kisline, ki je v takem čreslu še najti. Tretjič, da mora čreslovina kot primernina v težkem ilovičastem zemljišču v zmerni množini, s tem, da zemljišče vzhajlja, jako koristiti. Četrto je sprhnjeno čreslo kot tvarina, v katero se rezniki raznih rastlin posajajo, vse priporoče vredno, kajti mnogo reznikov v takem čreslu prej in močnejše korenike poganjajo, kakor v pesku in prsti, prej ko ne vsled čreslove kisline, katera v reznikih prihranjene redivne snovi hitro v tekoči stan spremeni, tako, da te hrano za narast kodajejo. Slednjič se morajo rezniki, ki so bili renin v čreslo posajeni, kmalu, ko so se obkoreninili, v drugo pripravno in prikladno prstno zmesenino presaditi, kajti če predolgo v čreslu ostanejo, sopen poginejo, prej ko ne, ker čreslo vendar nima prave rastlinske hrane zadosti v sebi.

Sejmovi. Dne 9. avgusta na Svetini pri Celju. Dne 10. avgusta v Celju, v Lučanah, pri sv. Lovrencu na dr. polju, v Radgoni, v Brežicah, v Slov. Gradcu in v Podčetrtku.

Dopisi.

Od sv. Trojice v Slov. goricah. (Volilni shod.) Več kakor 400 mož, vrlih Slovencev iz treh okrajev, zlasti pa iz sv. Lenartskega okraja, bilo je zbranih v prostorih g. Peklarjeve gostilne pa tudi zunaj nje; lepa slovenska trobojnica je plapolala znad strehe. Točno ob 3. uri odpre g. župan Vogrin, v predsednika izvoljen, volilni shod.

Najpoprej poroča gosp. dr. Radaj o svojem delovanju v deželnem zboru štajerskem, zahvalivši se volilcem, ki so v tem okraji skoraj jednoglasno njega bili izvolili, od 46 sta samo dva glasa odpadla. Žali Bog, pravi govornik, se nade Slovencev niso izpolnile v Gradci, zmagali so namreč zopet nemški liberalci. Deželni zbor šteje 63 udov in med temi je le 8 Slovencev in 10 nemških konservativcev. Ni čuda tedaj, da je bil zopet zavržen nasvet, naj bi občine smele ugovarjati lehkomišljenim ženitvam nemaničev. Več sreče je imel govornik drugod, ter pomagal Antonovčanom, da so pošto dobili.

Na sv. Petrovo je mnogo gospodarjev se pogovarjalo zavoljo železnice od Maribora nad sv. Lenart v Ljutomer. Govornik je bil tudi zraven. Njemu je to zamujena reč. Nekdaj je hotela južna železnica graditi železno progo iz Maribora nad sv. Lenart v Radgono, toda njeni inženir pri sv. Lenartu niti stanovanja ni mogel dobiti. Ko so resno snovali železnico iz Spielfelda v Radgono, šel bil je govornik k županu sv. Lenartskemu, naj se sedaj ganejo. Župan pa se odreže: „nam ni treba železnice!“ Sedaj pa je vse zamujeno, ko ste dve vstriceni železnici uže dogotovljeni, namreč iz Pragerskega v Središče in od Spielfelda v Radgono.

Poroča nadalje, kako je deželni zbor pre naredil poselski in vincarski red ter je bistvene izpremembe z dokazi pojasnil. Pogosti živio-klici so mu pritrjevali in hvalo izrekli.

Naposled omenja g. dr. Radaj zaslug, katerih ima naša narodna duhovščina za prebuditvev in omiko Slovencev, zlasti Slomšek in Božidar Raič. Tega nam je nemila smrt pobrala in sedaj mu treba naslednika izvoliti v državni zbor. Po njegovem menjenji ni mogoče izvoliti boljšega, kakor je gospod kanonik dr. Lavoslav Gregorec, on ga torej priporoča kot kandidata!

Navzoči kandidat razlaga zatem blizu tako in z istim uspehom dolžnosti državnega poslanca, kakor je to storil na Slatini. Poslušali so poldrugo uro trajajoči govor od kraja do konca pazno možje in pogosto z burnimi živio-klici udobravali. Zato je bila njegova kandidatura na predlog g. dr. Radaja z navdušenim veseljem vzprejeta.

To je še bolje vzkipel, ko se je prebral naslednji telegram iz Ljutomera: „Z vami si smatra Ljutomerski okraj za naj-

boljšega naslednika Raiču doktorja Gregoreca. Rodu pravice, zaslugam priznanje, Ljutomeržani, in sledeči dopis od sv. Lovrenca v Slov. goricah: „Politično-gospodarsko društvo tukajšnje strinja se z narodnimi Slovenci gledé kandidata za drž. zbor, ter kliče: živio, naš prečast. g. kanonik dr. Lavoslav Gregorec kandidat za državni zbor.“

Predsednik gosp. Vogrin zahvali se gosp. dr. Radaju za njegovo neumorno delovanje, zlasti za sklicanje današnjega volilnega shoda, ter sklene med navdušenim živioklicanjem zbranih na postavljene kandidata!

Is Slatine. (Prenapeta žila počí.) Dogodek zadnjih dni kaže, da še Bog ni zapustil revnih Slovencev. Graškemu muzikantu, ki je dobil pri Slatinskih godcih službo, je v nemškej sovražnosti do Slovanov sploh in Slovencev še posebej, greben tako visoko zrastel, da jih ni mogel več živih videti. Njegovi godbeni tovarši bili so mu le neotesanci, tebeljni, in kar si je še mogel takih imenitnih izrazov zmisлити; grozil se jim je, da bodo drugo leto Gračani vse službe pri muziki na Slatini poplavili, naše slovenske butaste godce pa da bojo rakom žvižgat pognali. Toda, grešna kost, kdo je šel iz Slatine prvi rakom žvižgat? Ta garjeva ovca. Zakaj? Hotel je svojega vodja, kapelnika podučiti, kako se mora gosti, kako pri godbi gibati, itd. Na vodjev opomin, da naj miruje, ker je podložen, prične ga kulturo-nosec psovati, da ne pozna muzike, ga tika. med družbo razgraja in kriči. Uboga nemška kultura! S takim razposajenim obnašanjem je pa tudi mera njegovih pregreh do vrha prikipela. Vodja se pri ravnateljstvu pritoži in oni velikonemec, ki hoče s svojimi nemškimi pajdaši vso Slatino poplaviti, moral je pobrati šila in kopita. Nato pravi vodja, nam sovražen Nemeč: ljubši mi je eden Slovenec, kajti Slovenci so mirni in zdrave pameti, kakor pa dvajset takih ošabnih Nemcev. Toraj tudi naš nasprotnik nas brani, ter mora hoče, noče nam pripoznati — resnico.

Iz Pišec. (Letina. Zvonovi.) Vinograde nam je trtna uš do kraja zatrla, le pod goro je še nekaj zelenega, kar pa je na nizkem je vjedeno, in na to pa še pozebilo. Zdaj se tudi tožijo, da je smod že več, ko polovico vzel tako, da se perje na trtah suši. Od nobene strani ni toraj upanja denarja dobiti. Pretečeno leto je bilo trštvo z živino, letos pa zavoljo suše velikega travna, ko še ni toliko škode, kakor so si ljudje domišljevali, padla je cena živini. — Vlč. g. župnik so nam omislili nove zvonove za farno cerkvo, in dobili smo hvala Bogu sedaj lepo izdelane. Pretečeni četrtek so zvonove s tako slovesnostjo pripeljali,

kakoršne se še stari možje niso videli nikdar. Gospod župnik niso dovolili godbe, ker so djali: V tem, kar mislimo k božji časti storiti, ni treba posvetnega trušča, le v molitvi se more to storiti in veseliti se moramo v duhu. Včeraj pa, ko so zvonove v stolp vlekli, delali so godci, da je bilo veselje, dnes pa se je slovesnost končala in se zahvalna pesem zapela.

Iz Hatzendorfa. (Zločinstvo.) Grozen zločin kanil je umoriti v naši sosednji fari g. župnika Iv. Kaufmanna v Fehringu. Č. gosp. župnik so še le pol leta tam. Danes v jutro ob 1/3. uri napade jih pred altarjem zločin, ki je do tje lepo molil, z levo roko ob desno ramo, ko so se ravno od oltarja obrnili, ter jim zabode z desno roko ostro, novo bodalo v njihovo levo ramo. Mašni plašč in štola na rami sta prebodena, ter je bodalo globoko v meso segnilo. Vendar rana, hvala Bogu, do sedaj še ni smrtna. Sreča je zopet slučaj. Fehringška cerkev se popravlja in le ena kapela je odločena, kjer se meša bere. Tako so bili ljudje hitro na pomoč. Ko bi č. gospod župnik pri velikem oltarju darovali, bi jih morilec prej bil zabodel, ko bi ljudje iz klopij do oltarja dospeli. — Prav spodbudljiva dogodba posebno za mlade dnhovnike! Morilec je že blizu 60 let star. Uzrok je popolnoma neznan, ker čast. gospod župnik zločina čisto nič ne poznajo.

Iz Ptuja. (Pevsko društvo.) Južna železnica je dovolila slov. pevskemu društvu za shod dne 15. avgusta znižano ceno ene tretjine pri 2. in 3. razredu navadnih poštnih in osebnih vlakov za direktno pot v Ptuj in nazaj. Kdor se hoče dovolitve poslužiti, naj se obrne s svojim imenom do slavnostnega odbora na Ptuju. Ta pošlje potem dotičnim osebam legitimacijske karte in ž njimi se gre do žel. blagajnice. Karta velja tri dni pred in tri dni po slavnosti za vožnjo.

Od Velike nedelje. V nam bližnji fari sv. Tomaža sta se zgodili une dni dve grozni nesreči. V Koračičih je kmet Lovro Bobnar padel tako nesrečno pod voz, na katerem je bil v Humu blizu Ormuža naložil kamen, da mu je šlo kolo čez vrat in ni upati ozdravljenja; častiti gospod župnik so ga zamogli le sveto olje položiti. V Bratonečičih pa je padla 13-letna deklica v studenec in utonila; kolo pri studencu jo je tako nesrečno zgrabilo, da je bila v globočino vržena. Tukajšnje občine so vnovič poslale prošnjo do vodstva južne železnice, naj se jim vendar vstreže, da se bode „Eilgut“ na Veliko-Nedeljski postaji sprejemal in oddajal; bilo bi to celi okolici na korist, kakor tudi železnici sami.

Od Št. Vida nad Valdekom. (Nove orglje.) V nedeljo t. j. 25. jul. se je v tukajšnji farni cerkvi prav lepa in vesela sloves-

nost vršila. Preč. gosp. dekan dr. Josip Šuc so namreč ta dan nove orglje blagoslovili. Zarad tega je bila cerkev primerno okinčana in vernega ljudstva se je toliko nabralo, da je bila velika gnječa. Prišla sta tudi dva sosedna čč. gg. župnika. Po blagoslovljenju orgelj in izpraševanju šolskih otrok v veronauku je služil domači vlč. gosp. župnik slovesno sv. mašo, pri kateri so orglje prijetno donele. Tako ima cerkev sv. Vida, katera se je vsled neutrudljive župnikove delavnosti že v mnogih rečeh popravila in olepšala, zopet svoj novi kinč, ter upamo, da se bodo orglje vselej glasile Večnemu v čast in hvalo.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V nedeljo, dne 8. avg. snideta se v Gostinju na Solnograškem avstrijski in nemški cesar. Kakor se sliši, pride tudi grof Kalnoký ob istem času v Gostinje, knez Bismark pa je že od dne 1. avgusta tamkaj. Ta shod ima tedaj že tudi očitno politični značaj, samo to se ne ve, kam da meri. — Nemški listi, izlasti ti, ki so v dotiki z „avstrijsko-nemškim klubom“ so bili veliko govorili, češ, da se bode potegnil grof Taafe še dalje od desnice v drž. zboru ter se približal celo liberalni, neki srednji stranki. Kakor pa je sedaj podoba, ne bode nič iz tega. — Ker drž. zbor počiva, zato pa še poslanci nimajo miru ter sklicujó na raznih krajih svoje volilce, da jim povedó, kaj da je vsak storil za nje. — Na Dunaju in v občé po celem cesarstvu nese se nabera za grof Radeckyjev spominček dobro in zbranih je že pri 110.000 goldinarjev. Kar bode od tega preustalo, porabilo se bo za kako vojaško ustanovo na njegovo ime. — Moški pevski zbor v Gradcu obhaja letos svojo 40letnico in se delajo že priprave za-njo. Petje je gotovo lepo in hvalevredno je to, da se zanima sedanji svet za petje, toda pri tem je samo to škoda, da se pogosto zlorablja in tega se bojimo tudi pri tej veselici. Ne bode se proslavljalo toliko petje, kolikor pa nemško petje. — V Celovcu biva sedaj za stalno nadvojvoda Oton, sin nadvojvoda Ludvika in pripelje tje v kratkem času svojo soprogo iz saske kr. rodovine. Mestni zastop se posvetuje gledé nove kosarne in upa, da bode mogoče postaviti jo na korist mesta. Tujcev je letos več, kakor druga leta po Koroškem, izlasti še ob Vrbskem jezeru. — Na Tirolskem bode letos velike vojaške vaje in pride k njim bojda tudi Njih veličanstvo. — Na Velikem zvoniku se je sedaj še nova nesreča zgodila. Neka prenapeta ženska bila bi rada videla ono mesto, na katerem je ponesrečil grof Palavicini; pri tem je dobila sama omotico in padla v brezdno. — Po celem Kranjskem je letos toliko tujcev,

da jih še nikoli menda ni bilo toliko po tamošnjih gorah; pouzročili pa so, da letos niso smeli nikjer „porcijunkule“ obhajati, ker se je kolere bati. — Za pogozdovanje Krasa se sila zanimajo ondašnji prebivalci, pri nekem shodu se je bilo koj 84 županov zbralo v posvetovanje. — Po Goriškem zasledili so v vinogradih „strupeno roso“; le-ta ne škoduje samo grozdju, ampak tudi vinu, kajti ono ni nič vredno in se mora izliti. — V Gorici imajo slov. otroški vrt in ponaša se jim prav dobro. — Iz Trsta širi se kolera višje, na železnici Herpeljski je prišla nekega g. župnika in celo na Krasu je nek otrok umrl vsled nje. — V Reki še tudi razsaja kolera, vendar iz mesta še ni posebno močno segla. — V Pešti so imeli nek ljudski tabor, nad 15.000 jezér ljudi se je zbralo, ter so sklenili resolucijo, naj se napravi tudi vojaštvo — magjarsko. No upamo, da jim ostane to pri — nepohlevni želji.

Vnanje države. V Srbiji ima vlada sedaj večino v skupščini, toda pravijo, da samo od dnes do jutri, kajti ta večina se je le udala vladi vsled — pritiskovanja. Kralj Milan se boji za svojo mlado krono ali s silo si je gotovo ne bode za dolgo pridržal. — Istotako godí se trda knezu bolgarskemu, to pa ne prihaja toliko od ljudstva, kolikor iz drugih virov, izlasti ruskih. Rusom je nemški knez na slovan-skih tleh kakor trn v peti, a odpraviti ga ne morejo z lepa. — V Petrovem dvoru na Ruskem biva sedaj brat cesarjev, nadvojvoda Karol Ludvik s prevzv. soprogo. Car in carica sta ju prijazno vzprejela in podoba je, da tiči važen političen čin v tem potovanju. — Odkar miruje kulturna borba po Nemčiji, vzdiguje pa tem bolj in tem višje ponemčevanje poljskih šol v Poznanju. Ako pojde tako naprej, ne bode v malih letih niti ene poljske šole v onih krajih. To je grda sila, vredna samo še divjakov. — V Amsterdamu se je upor ljudstva že vlegel in so mrličé brez posebnega hrupa pokopali. — Salisbury ima sedaj srečno svoje ministerstvo skupaj; svojo moč bode obrnilo proti Ircem in — Rusom. Ali pa in koliko bode v tem imelo sreče, to se ne more še sedaj vedeti. — V Franciji so imeli sedaj imenitne volitve in republika pa tudi druge stranke so napele vse moči, da zmagajo. Kolikor se že ve o teh volitvah, niso imeli republikanci velike sreče, kajti pridobili so samo 69, a izgubili so 83 krajev. Odločile bodo ožje volitve, katerih je že 174 naznanjenih. Le-te bodo gotovo izpadle po volji republikancev, kajti vsa očitna moč je v njih rokah. — Vojni minister Boulanger namerava neko spremembo novačenja, ter misli po njej vojaštvo povzdigniti še nad nemško, kar se tiče števila. To pa vznemirja Bismarka in mi radi zapišemo prijaznost, katero je našemu ministru, grofu Kalnokýju, kazal v Kissing-u temu nemiru na

rovaš. — Sv. Oče nastavijo gotovo poslanca za Kitajsko v Pekingu, Kitajsko bode pa pri njih zastopal poslanec za Angleško. Francoska pa se vsled tega kuja, ker se ji izvije s tem moč iz rok, katero je imelo na tamošnje kristijane. — V Birmi je angleška armada nesrečna, uni čas so ji prebivalci cel bataljon pobili.

Za poduk in kratek čas.

Romarska cerkev na otoku Blejskega jezera.

(Konec.)

Zdaj pa pustimo obrežje in stari Blejski grad, pa pogledjmo po jezeru! Izmed srebrnih in vedno se gibajočih valov se vzdiguje v sredi jezera majhen otočič. Proti njemu vesla čolnič s slovensko trobojnico okrašen in na uho nam bije ž njega čarobna pesem:

Otok bleški,
Kinč nebeški
Kranjske zemlje Ti!
Ven'c iz raja,
Te obdaja, —
Vse se veseli.

Od Petrana je pa tudi ravnokar odrinilo troje širokih, kmečkih čolnov z romarji, ki pevajo veselega srca:

Češčena kraljica,
Češčena mi bod'!
O čista devica,
Češčena mi bod'!
K Tebi, Marija,
Na goro hitim;
Pri Tebi, Marija,
Jaz biti želim.

Pevajoč so se romarji otoku približali in hitijo sedaj črez 99 kamenitih stopnjic mimo male kapelice, cerkvenikove hiše in proštijske proti cerkvi, pred katero stoji na desni strani mogočen zvonik, z bakrom pokrit. Mogočna, kakor grom in ljubezniva, kakor petje angelov, se glasi zvonov ubrana pesen iz višine zvonikov. Ko so romarji v svetlo romansko cerkev vstopili, se pokropé z blagoslovljeno vodo in hité pred oltar, kjer vsakdo nekaterekrati za izpod stropa viseč uro potegne; v majhnem zvoničku nad stropom pa se oglasi Marijin zvonček. tako rekoč budilec, s katerim romar Marijo Devico opomni, naj posluša prošnjo njegovo. Vsak den in vsako uro skoraj se glasi zvon prosilcev romarjev — iz src njihovih pa puhté proti nebu vroče molitve. Prav tako! Saj nas uči božji Sin Marijin: „Kar koli bode Očeta prosili v mojem imenu, to vam bodem dal.“ Če že pa nas tako rad usliši, koliko raje nam bo še le takrat pomagal, če za nas prosí ljuba Mati njegova, ki ga je s svojimi prošnjami nagnila, da je storil prvi čudež svoj v Kani Galilejski. Tudi jaz sem pokleknil med

romarje, sem pozvonil in molil: Sveta Marija, Mati božja, prosi za nas grešnike zdaj in v naši smrtni uri. Amen. Prežigalski.

Smešnica 31. „Ne vem“, reče gost krčmarju, „koliko sem snoči izpil, bilo se mi je nekam zmešalo v glavi, gotovo ste si pa vi to zapomnili“. — „Seveda“, odvrne krčmar, „20 vrčkov sem vam zapisal tu-le v knjigo.“ „Hm“, odmaje sedaj gost, „zdi se mi, da vidite vi po dvoje, kedar ga imam jaz že v glavi“.

Razne stvari.

(Cesarski dar.) Svitli cesar so dali požarni brambi na Vranskem 100 gld., naj si nakupi potrebno orožje.

(Cesarski čin.) Kakor je znano, imamo veliko kaznilnic v cesarstvu in veliko je tudi število kaznjencev po njih. Svitli cesar so sedaj 114 nesrečnežem odpustili ostalo kazen.

(Volilcem.) V nedeljo dne 8. t. m. bode volilni shod v Ormožu. Vrši se ob treh popoldne v g. Zinkovi gostilni ter bode č. g. kanonik dr. Gregorec svoj program volilcem razlagal kot kandidat za državni zbor.

(Volilni shod.) Shod volilcev skličé drž. poslanec gosp. Mih. Vošnjak na 8. t. m. ob 4. uri popoldne v Sevnico (gostilna gosp. F. Simončiča) v namen, da poroča o delovanju državnega zbora.

(Slov. pevsko društvo.) V nedeljo dne 15. avg. ima „slov. pevsko društvo“ na Ptuju veliko slavnost. Ob 11. dopoldne bode II. veliki zbor v dvorani „Narodnega doma“; popoldne ob 4. uri je pevski zbor na vrtu oo. minoritov, po koncertu pa bode prosta zabava v Narodnem domu. Pri tej nastopijo posamezna pevska društva. Pri pevskem zboru in tudi pri prosti zabavi svira polna godba c. kr. 47. pešpolka.

(Vzpored pevsk. zbora.) Pri slavnosti slov. pevskega društva na Ptuju je vzpored pevskega zbora jako bogat in zanimiv ter obstoji iz 11 toček. Vstopnina znaša za neude 1 gld., za podpirajoče ude 50 kr., izvršujoči udje so prosti, za kmete pa znaša vstopnina 30 kr. za osebo.

(Učnina.) Na dež. nižji gimnaziji v Ptuju ostane učnina, kakor je bila dosehmal. Za pol leta znaša 6, za celo pa 12 gld., po drž. gimnazijah v Celju in Mariboru znaša pa poslej 30 gld. za leto.

(Posnemanja vredno.) Pri volilnem shodu v Šoštanj izrekli so zbrani volilci svojemu drž. poslancu g. M. Vošnjaku svoje polno zaupanje ob enem pa tudi željo, gledé učnine na srednjih šolah. Le-ta se ne samo naj ne poviša, marveč popolnem opusti pri tistih ubožnih učencev, katerih stariši ne prebivajo v takem mestu.

(Kmetško bralno društvo) pri sv. Lovrencu v puščavi priredi dne 8. avgusta 1886 v gostilni g. Rataya veselico s sledečim vzporedom: 1. Slovan. 2. Govor. 3. Overtura iz opere „Drahomira.“ 4. Sirota. 5. Deklamacija. 6. Na straži. 7. Šablenka. 8. Tiha noč. 9. Bob iz Kranja, šaloigra s petjem v 2 aktih. 10. Prosta zabava. Začetek ob 6. uri zvečer. Vstopnino plačajo le možje vsak po 50 kr.

(Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda) naznanja s tem vsem rođoljubom, ki hoté snovati podružnice, da je bilo pravilno izvoljeno družbino vodstvo na veliki skupščini dne 5. jul. t. l. Zato naj se, kakor poprej osnovnemu odboru, tako odslej blagovolijo oglašati pri družbinem vodstvu v Ljubljani, koje jim preskrbi pooblastil, prošelj in česar je treba.

V Ljubljani dne 24. julija 1886.

Tom. Zupan, prvomestnik.

(Sejem.) Pri sv. Ani na Teharji je bilo pri zadnjem sejmu na den sv. Ane, dne 26. julija, precej živo. Nad 2000 govedi in do 200 konjev je stalo na sejmišču, toda prodalo se je samo za kako četrtno priglane živine.

(Premeščenje.) Gozdni komisar gospod Martin Franz preselil se je v Gradec in pride iz Weitzna na njegovo mesto v Maribor gospod J. Mach. Prvi je vsaj nekoliko že slovenski govoril, ali pa zna zadnji kaj slovenski, tukaj ni znano.

(Uboj.) Za šolo pri sv. Krištofu so našli tovnaj neko žensko mrtvo. Ker je imela veliko rano na glavi, sluti se, da je bila ubita.

(Poja snilo.) Una praska med fanti na Ljubnem, katere smo bili v zadnjem listu omenili, ni bila, kakor se nam piše, tolika, kakor so jo nemški listi raznesli.

(Na Dobrni) je, kakor se nam piše, udova Dobovičnik ali „mlinarica Dobrnska“ lani kupila eno hišo za dve tisoč gld.; le to poslopje je blaga dobrotnica sedaj darovala za farno sirotišče, to je: za streho ubožcem.

(Duhovske spremembe.) Za župnijo sv. Petra v Savinjski dolini imenovan je č. g. Ferdo Jan, doslej župnik pri sv. Miklavžu za Slov. Gradcem.

Listič uredništva: G. M. B. v Lj. Hvala, toda tokrat niste zadeli pravega glasū.

Loterijne številke:

V Lincu 31. julija 1886: 66, 85, 79, 87, 88

V Trstu „ „ „ 9, 12, 73, 56, 69

Prihoduje srečkanje 7. avgusta 1886

Karbolovo kislino,

Karbolovo apno, železni vitrijol

prodaja posebno cenó

Jože Matič, trgovec v Celju.

Nekdo želi onemu čast. gospodu, ki so bili leta 1867 meseca oktobra kaplan pri sv. Juriju v slov. gorica, plačati svoj dolg. Več pové upravništvu „Slov. Gospodarja“.

Izpisek

iz razglasa gledé gozdnarskih štipendij.

Za 11mesečni tečaj, kateri se začne 1. okt. 1886 na državni gozdnarski šoli v Gusswerku pri Marija-Celji razpišejo se 3 deželne štipendije in sicer ena z 250 gld. in dve z 200 gld.

Pogoji, pod katerimi se štipendije podelijo, se razvidijo iz razglasa, od 15. julija štv. 28. „Slov. Gospodarja“.

V Gradcu, dne 2. julija 1886.

2—2

Od štajerskega deželnega odbora.

Spričevalo.

Leta 1861 je g. Franc Gašparič, klepar iz Maribora na Štirnem, tukajšnji zvonik na novo priredil ter ga prekril. Izvršil pa je to delo tako dobro, da smo mu radi tistokrat v Mariborskih in Graških novinah svoje priznanje izrekli.

Dnes, čez 20 let pa smo streho na zvoniku sopet preiskali ter smo našli, da je še v istem dobrem stanu, kakor pri prekritju. Cinkove plošče so se nam bile na nedoločilnem mestu oštele, češ, da ne bodo držale, toda sedaj se je tukaj pa nasprotno pokazalo in še celo namazek je svojo lepo cinkovo-sivo barvo obdržal.

Čutimo torej prijetno dolžnost, naj mu svoje polno priznanje in pohvalo izrečemo, kolikor se tiče nas. Izlasti čutimo potrebo, da gospoda Franca Gašpariča, kleparja v Mariboru, č. duhovščini in cerkv. predstojništvom gledé na to prav priporočimo, kajti njegova dela so trdna in trpežna ter je tudi gradivo, ki ga pri tem vporablja, izvrstno. Prav tako je tudi oljnata barva, ki si jo sam pripravlja, kar se tiče dobrote, izvrstna. Vse to mu z veseljem v tem potrdimo.

Konkur. predstojništvo v Slivnici pri Mariboru na Dr., dne 30. junija 1886.

Jan. Pungartnik, Mat. Kacpo Rečniku, odbornika cerkv. konkur. zastopa.

Obč. predstojništvo v Orehovi vesi, dne 30. junija 1886.

Peter Lešnik, Anton Lostrek, obč. predstojnik. obč. svetovalec.

Cerkv. predstojništvo v Slivnici, dne 30. junija 1886.

Mih. Mohorko, Ant. Horvat, cerkv. ključarja.

Gospodarska in obrtnijska okrajna razstava v Ptuj

od dne 19. do 26. septembra 1886 pod pokroviteljstvom visokorodnega gospoda Gundakerja grofa Wurmbanda, deželnega glavarja na Štajerskem.

Reči se razstavljajo :

Vse koristne živali, živalski izdelki, zemljišni izdelki, poljedelstva in gospodarstva, živež, izdelki gozdnarske obrti, bčelo- in sadjereje, orodja za hmelj in hmeljereje, izdelki vino- in sadjereje in vrtnarstva, vse vrte in žgane pijače, gospodarski stroji in orodja, obrtnijski pomočni stroji, izdelki obrtnijskih šol, pohištvo in učni pripomočki ljudskih šol, otročjih vrtov, izdelki vseh obrtnikov itd.

Premije so državne, deželnega gospodarst. društva, okrajne in privatne. Obrok za oglašanje je do 30. avgusta.

Več se izve in načrti se dobijo v pisarni okrajnega zastopa v Ptuj.

1-3

Razstavni odbor.

Turnske ure

izdeluje nove in tudi stare popravlja po nizki ceni in se čast. cerkvenim predstojnikom posebno priporočuje.

Matija Lenard,

izdelovalec turnskih ur na Mirnem na Kranjskem. 1-3

Naznanilo trgovine za žganje.

Usojam se uljudno naznanjati, da začnem s **1. dnem julija t. l. v Bračkovih hiši št. 126 na trgu sv. Florijana v Ptuj** novo trgovino za žganje in da prodajam tam samo **pravo žganje** iz lastne, novopostavljene žganjarije, kakor slivovko, droženo, topinsko itd. v raznih sortah in po najnižji ceni.

Za dobro in pošteno postrežbo garantiram in prosim blagovoljno me obiskovati.

6-6

Ign. Rozman.

Učeneec se sprejme v prodajalnici z mešanim blagom **Jožefa Žager-ja** pri sv. Jurju v Slov. gor. 1-2

Nagrobne križe

z vžganim loščem, dobro pozlačene ali posrebrnjene s postavkom (postamentom) vred in s poljubnim grobnim napisom priporoča prav po ceni

Daniela Rakuš-a

štacuna z železom v Celju.

Ravno tako prodajamo prav po ceni: **Železne studence, okove za okna in vrata, razno orodje, kakor tudi železo in železno blago vsake vrste.**

Zaloga cementnega apna.

Odgovorimo tudi na vsako pismo in pošiljamo risane osnove, proračun stroškov itd. brezplačno in poštine prosto. 6-6

Najboljše žganje se dobiva v žganjariji

Rajmunda Wieserja

v Hočah pri Mariboru

kakor:

Tropinska žganjica	gld. 18—25
Drožena	" 20—40
Slivovka	" 22—40
Rostopšin	" 20—24
Višnjevce	" 20—24
Brinjevce	" 22—26
Grenki	" 20—24

Velika zaloga starih in novih štajerskih slivovk, pravega starega droženega in tropinskega žganja.

Če se vzame 1 hektoliter, se dobi za želeno blago na vse železne postaje — prosto. 9—10